

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
bytem X.

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2021 č.j. OAM-138/ZA-ZA11-VL14-2021

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 1. 9. 2021 č.j. OAM-138/ZA-ZA11-VL14-2021 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 9. 2021 č.j. OAM-138/ZA-ZA11-VL14-2021 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž rozhodl o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. P.

3. 2021 tak, že žádost byla dle ust. § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) shledána nepřipustnou a řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo dle ust. § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že došlo k porušení ust. § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 3 a 4 a § 52 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a § 10a odst. 1 písm. e), § 11a odst. 1 písm. a) a b) a § 14a zákona o azylu. Nesouhlasil s tím, že mu v zemi původu nehrozí vážná újma ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu, v tomto ohledu žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci a zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností a nezákonností, z nesprávně zjištěného skutkového stavu pak vyvodil nesprávné závěry o neexistenci azylově relevantního nebezpečí, dopustil se též nesprávného právního posouzení, když povahu a intenzitu hrozícího nebezpečí v zemi původu nevyhodnotil jako dostatečnou pro poskytnutí mezinárodní ochrany, odchýlil se taktéž od ustálené judikatury správních soudů týkající se přiměřené pravděpodobnosti pronásledování a vážného nebezpečí vzniku vážné újmy.
3. Uvedl, že v Uzbekistánu si půjčil peníze, finanční závazky nedokázal splácet, začali mu vyhrožovat věřitelé, proto vycestoval z vlasti, aby unikl pronásledování věřiteli a vydělal si peníze na splacení dluhu; v případě nuceného návratu do země původu se obává o život, jelikož mu věřitelé vyhrožovali smrtí. Poukazoval na to, že v řízení o opakované žádosti doložil nový důkaz (tj. X.). O X. před vydáním rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věci své první žádosti o mezinárodní ochranu, X. již nestihl doložit, Nejvyšší správní soud navíc nové skutečnosti primárně nezkoumá. Tvrzení žalovaného, že mu byla tato nová skutečnost známa již v průběhu předchozího řízení a její neposouzení je jen důsledkem jeho zavinění, nejsou pravdivá. Žalovaný tudíž postupoval nezákonně, pokud posoudil opakovanou žádost jako nepřipustnou a novou skutečnost nepřijal.
4. Žalobce sdělil též obavu z pronásledování a vážné újmy kvůli podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí. Vážné újmy se proto obává nejen ze strany bývalého zaměstnavatele, ale rovněž ze strany státu. Dozví-li se státní orgány země původu o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, půjde do vězení, Uzbekistán sleduje své občany vracející se ze zahraničí, vzhledem k délce zahraničního pobytu by byl na hranicích zadržen policií a byl by postižen za podání žádosti o azyl. Poukazoval na to, že z Informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 19. 5. 2020 vyplývá, že občanům Uzbekistánu po dlouhodobějším pobytu v zahraničí nehrozí po návratu do vlasti přímé sankce, pokud tam nepožádali o azyl, uzbecké státní orgány se v zahraničí snaží zjistit, zda jejich občané podali v zahraničí žádost o azyl; pokud uzbecké státní orgány tuto skutečnost zjišťují, zjevně z ní vyvozují nějaké důsledky. S odkazem na judikaturu (NSS 4 Azs 169/2006-47, 4 Azs 103/2007) žalobce zdůraznil, že v případě pochybností má správní orgán shromáždit všechny dostupné důkazy, které vyvracejí či zpochybňují věrohodnost výpovědi žadatele o azyl, v případě pochybností je třeba rozhodnout ve prospěch žadatele, v důkazní nouzi je třeba brát v úvahu též způsob výkonu státní moci v zemi původu, ve prospěch žadatele se rozhodne, je-li stav dodržování lidských práv v zemi původu špatný; žalobce z uvedeného dovodil, že v případě pochybností je žalovaný s ohledem na rozsáhlé porušování lidských práv v zemi původu povinen mezinárodní ochranu udělit. Citoval ze zprávy Human Rights Watch, dle níž v uzbeckých vězeních docházelo k mučení a nelidskému zacházení, většina bývalých vězňů nebyla rehabilitována, novináři a aktivisté byli pronásledováni,

nezávislé právní skupiny měly zamítnuté registrace a nucená práce nebyla eliminována, i přes reformy po nastoupení prezidenta Mirzoeva roku 2016 zůstával i roku 2020 uzbecký politický systém autoritářský, mnoho reformních slibů nebylo splněno, tisíce lidí (především pokojní věřící) zůstávají ve vězeních z důvodu falešných obvinění, bezpečnostní služba má velké pravomoci stran zadržení údajných kritiků a skutečná politická pluralita neexistuje.

5. Žalobce dále uvedl, že s ním nebyl proveden pohovor o jeho žádosti o mezinárodní ochranu, nemohl tak dostatečně předejít své důvody, poskytnutí údajů k žádosti nemůže pohovor nahradit, rezignace na pohovor a nezjišťování všech okolností vedoucích k žádosti je zásadní pochybení žalovaného, který žalobcovy azylové důvody vůbec nezjistil. Nebyl tak zjištěn skutkový stav v souladu s § 3 správního řádu, což způsobuje vadu nezákonnosti zejména proto, že žalovaný nepřijal novou skutečnost, tj. X.
6. Měl za to, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a zákona o azylu, žalovaný se však udělením doplňkové ochrany z tohoto důvodu vůbec nezabýval a neposoudil skutečnou žalobcovu situaci, rozhodnutí je nezákonné a nepřezkoumatelné, žalobci hrozí vězení, X., podmínky v uzbeckém vězení jsou špatné a porušují se tam lidská práva, pronásledují jej věřitelé a ve svém úsilí dosud neustali, jak vyplývá z X. Navíc žalobci hrozí pronásledování za samotné podání žádosti o mezinárodní ochranu, čímž se však žalovaný vůbec nezabýval, ač je jeho povinností zohlednit situaci v zemi původu.
7. Žalobce uzavřel, že napadené rozhodnutí je nezákonné, nebyl s ním proveden pohovor a nebylo zohledněno nebezpečí ze strany věřitelů, podmínky ve vězení a nebezpečí pronásledování ze strany státu za podání žádosti o mezinárodní ochranu. Na základě výše uvedeného žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný trval na správnosti napadeného rozhodnutí, uvedl, že skutkový stav byl náležitě zjištěn, případ byl posuzován ve všech souvislostech, zabýval se všemi žalobcem sdělenými skutečnostmi a opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Zastavení řízení o mezinárodní ochraně považoval za oprávněné, první žalobcově žádosti o mezinárodní ochranu nebylo vyhověno a následnou žalobu zamítl Krajský soud v Brně, důvodem první žádosti byly vysoké dluhy, strach z věřitelů v zemi původu a snaha vydělat si v České republice peníze na dluhy a podporu rodiny, ve druhé žádosti byly uvedeny totožné důvody, neobjevily se ani nové relevantní skutečnosti. Doplnil, že k nezohlednění X. se již vyjádřil, žalobní tvrzení o tom, kdy se žalobce o X. dozvěděl, jasně nesouhlasí, neboť nastane teprve v budoucnu. Poukázal na to, že zhodnotil žalobcovy výpovědi z obou žádostí o mezinárodní ochranu a nedospěl k závěru o hrozících potížích v zemi původu, které by bylo možné zařadit mezi azylově relevantní, hlavním důvodem podání žádosti je snaha o legalizaci pobytu, která není sama o sobě důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout.

IV. Obsah správního spisu

9. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 1. 3. 2021 podal žalobce opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ve které uvedl, že je uzbecké národnosti, k důvodům své žádosti sdělil, že má ve vlasti dluhy, už jej kvůli tomu kontaktovali X., chce si tu vydělat peníze, aby mohl dluh splatit, hledá jej X., do vlasti se žalobce nemůže kvůli dluhu vrátit,

na X.; jiné důvody k podání žádosti nemá. Na dotaz žalovaného, zda uvedené skutečnosti sdělil v předchozí žádosti o mezinárodní ochranu, odpověděl, že o dluhu mluvil, i o tom, že X., ale X. je nová informace, objevila se tam v loňském prosinci, o hledání X. též mluvil, jelikož se to stalo už dávno; také by zde rád dál zůstal.

10. Součástí spisu je dále poskytnutí údajů k předchozí žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 20. 12. 2018, kterou odůvodnil dluhem, který má u kamarádů ve vlasti, půjčil si od nich peníze, ve stanovené době je nezvládl vrátit, kamarádi pak X., výdělků ve vlasti by mu na splácení dluhu nestačily, jiné potíže neměl. Během pohovoru dne 28. 12. 2018 uvedl, že peníze si půjčil asi dne X., po X. opustil zemi, protože ve vlasti se nedá vydělat dostatečná částka, kdyby neopustil Uzbekistán, X. nebo by jej věřitelé zabili, dostal od nich SMS zprávy, věřitelé X., do budoucna by chtěl dluh splatit; z pohovoru dále vyplynulo, že žalobce v řízení o správním vyhoštění dne 22. 4. 2018 neuváděl policii žádné překážky, jež by mu bránily v návratu do vlasti. Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 7. 2019 č.j. OAM-1097/ZA-ZA11-VL13-2018 žalobci nebyla mezinárodní ochrana udělena, žalovaný se zde zabýval též žalobcovými obavami kvůli dluhům, které má ve vlasti, konstatoval však, že žalobce se ani nepokusil využít prostředků vnitrostátní ochrany. Nad rámec azylového příběhu se zabýval i návratem žalobce z dlouhodobého pobytu v zahraničí a případnými riziky, avšak ani tyto skutečnosti nepovažoval za důvodné z hlediska udělení mezinárodní ochrany.
11. Žalovaný mezi podklady pro rozhodnutí zařadil též Informaci OAMP Uzbekistán – Bezpečnostní a politická situace v zemi ze dne 25. 2. 2021 a Informaci MZV ČR ze dne 20. 4. 2021, č.j. 106865-6/2021-LPTP.
12. Žalobce se dne 27. 5. 2021 mohl seznámit s podklady pro rozhodnutí, následně uvedl, že má v zemi původu dluh, věřitelé X. Následně doložil některé podklady včetně X.
13. Napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 1. 9. 2021, žalovaný vycházel mimo jiné z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace v Uzbekistánu a poměrů uzbeckých občanů vracějících se do vlasti ze zahraničí, konstatoval, že se jedná o druhou žádost žalobce, shrnul průběh předchozího správního řízení a soudního přezkumu, ve kterém rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany obstálo. Po porovnání důvodů současné žádosti s tvrzeními žalobce v předchozím řízení žalovaný shledal, že žalobce v současném řízení uváděl skutečnosti, které již byly posouzeny v rámci řízení o předchozí žádosti, žalobce nyní tvrdil naprosto stejné důvody, tj. obavu z postihu ze strany věřitelů kvůli dluhům, které má v zemi původu; připomněl vyjádření samotného žalobce z průběhu správního řízení, podle něž o dluzích a o X., které jsou důvodem opakované žádosti, již hovořil v průběhu řízení o první azylové žádosti. K jediné údajně nové skutečnosti (tj. X.) konstatoval, že tuto informaci měl žalobce uvést již v předchozím řízení, neboť nejpozději ve fázi řízení před soudem mu byla známa, krom toho nejde o novou skutečnost, která by svědčila o možném pronásledování či potenciální hrozbě vážné újmy (§ 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu), hledání žalobce ze strany věřitelů je jen pokračující snahou o splacení pohledávek, k níž nyní pouze využili X., nejde ale o nové skutečnosti, jež by měly být předmětem nového meritorního posouzení žádosti o mezinárodní ochranu. Jak již bylo konstatováno v předchozím rozhodnutí, žalobce má (pro případ protiprávnosti jednání věřitelů) možnost využít vnitrostátních mechanismů ochrany. Doplnil, že oprávněnost opakované žádosti nezakládají ani X., jelikož skutečnosti ohledně X. byly již předmětem zkoumání v řízení o první azylové žádosti. Žalovaný dospěl k závěru, že v Uzbekistánu nedošlo od doby posuzování předchozí žádosti žalobce

(tj. od července 2019, resp. od doby ukončení řízení u Nejvyššího správního soudu v lednu 2021) k žádné obecné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu ust. § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Uzavřel, že neshledal důvody pro opakované meritorní posuzování žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany ve vztahu k jím uváděným důvodům, neboť nebyla uvedena žádná nová skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a hodnocení důvodů odchodu žalobce z vlasti a obav z návratu. Shledal, že žádost je podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu nepřipustná, podle § 25 písm. i) téhož zákona řízení zastavil, aniž by posuzoval, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany (§ 10a odst. 2 zákona o azylu).

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

14. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
15. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť postupoval dle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., s ohledem na to, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisem.
16. Podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu *žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1.*
17. Podle § 11a odst. 1 zákona o azylu *podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.*
18. Podle § 25 písm. i) zákona o azylu *řízení se zastaví, jestliže je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná.*
19. K tomu, aby se správní orgán mohl znovu věcně zabývat opakovanou žádostí žadatele o udělení mezinárodní ochrany, je nezbytné, aby existovaly nové skutečnosti nebo zjištění, které musí mít určitou přidanou hodnotu a kvalitu oproti předchozí žádosti. Z tohoto pravidla vychází relevantní judikatura Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65 dospěl k závěru, že: „*Hlavním smyslem a účelem možnosti podat opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit hmotněprávní postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího pravomocně ukončeného řízení. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto*

nutno důsledně dbát na splnění těchto podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu této nové žádosti, jenž může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí.“ V tomto rozsudku dále uvedl, že „zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času a jako takové lze připomenout zejména změnu situace v zemi původu nebo změnu poměrů ve vztahu k osobě žadatele, např. udělení azylu matce nezletilé žadatelky, jejíž žádost již byla pravomocně zamítnuta; k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 11. 2008, č. j. 9 Azs 14/2008 - 57.“ Zdůraznil současně, že věcné projednání opakované žádosti je výjimkou, „kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté.“ K tomu obdobně vizte též rozsudek NSS ze dne 27. 6. 2019 č. j. 6 Azs 15/2019-27.

20. Na tyto závěry Nejvyšší správní soud navázal v rozsudku ze dne 25. 4. 2018 č. j. 6 Azs 60/2018-43, kde vyšel z toho, že za nové skutečnosti, na jejichž základě lze věcně posoudit opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, nelze považovat jakékoliv nové skutečnosti nebo zjištění, ale pouze takové, které by prima facie mohly mít dopad do hmotněprávního postavení žadatele. Uvedl, že: „Obecně tedy žalovaný může řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu zastavit proto, že se tvrze skutečnosti přímo netýkají žadatele nebo jsou na první pohled azylově irelevantní.“
21. Žalobce brojil proti nedostatečnému posouzení důvodů dle ust. § 14a zákona o azylu. Této námitce nelze přisvědčit. Jak již bylo uvedeno výše, předmětem řízení bylo rozhodnutí o opakované žádosti o mezinárodní ochranu, která byla shledána nepřipustnou. V daném řízení žalovaný ust. § 14a a ostatně ani ust. § 12 zákona o azylu vůbec neaplikoval, neboť nepřistoupil k meritornímu posouzení opakované žádosti. Ve vztahu k uplatnění ust. § 12 ani § 14a zákona o azylu tudíž nemohlo dojít k žádnému z pochybení, která žalobce v žalobě tvrdil (nedostatečné zjištění skutkového stavu, nesprávné právní závěry ohledně azylově relevantního nebezpečí, nevyhodnocení povahy a intenzity hrozícího nebezpečí v zemi původu a odchýlení se od ustálené judikatury správních soudů týkající se přiměřené pravděpodobnosti pronásledování a skutečného nebezpečí vážné újmy). Irelevanci žalobních námitek směřujících do merita věci v řízení proti rozhodnutí o nepřipustnosti žádosti o mezinárodní ochranu shledal též Nejvyšší správní soud, který v usnesení ze dne 20. 4. 2022 č. j. 6 Azs 130/2021 – 52 ve věci jiného státního příslušníka Uzbekistánu domáhajícího se mezinárodní ochrany uvedl: „Stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v pochybení městského soudu spočívajícím v odklonu od dosavadní judikatury týkající se posouzení kritérií pro udělení azylu dle § 12 či doplňkové ochrany dle § 14a téhož zákona. Tato ustanovení však v projednávané věci vůbec nebyla aplikována. Žalovaný stěžovatelovu žádost meritorně vůbec neposuzoval, neboť ji shledal nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, a řízení o ní proto dle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.“ Žalobní námitky týkající se merita žádosti o mezinárodní ochranu tudíž nemohly obstát.
22. Zásadním důvodem, na kterém žalobce postavil svou opakovanou žádost o mezinárodní ochranu, jsou jeho obavy v souvislosti s dluhem, který má ve vlasti, s následným chováním věřitelů a X. Soud souhlasí se žalovaným, že tyto důvody se nijak neliší od důvodů, které žalobce uvedl v rámci prvního řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kterou odůvodnil tím, že se obává svých věřitelů, kteří by jej kvůli nesplácení dluhu mohli až zabít, X. Navíc, v poskytnutí údajů k opakované žádosti žalobce výslovně prohlásil, že o dluhu, i o tom, že X., v řízení o předchozí žádosti již mluvil. Z

porovnání těchto tvrzení je zřejmé, že z hlediska obav žalobce v souvislosti s jednáním věřitelů a X. nedošlo k žádné podstatné změně, která by odůvodňovala nové meritorní posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. V této souvislosti soud žádné pochybení žalovaného neshledal, když žalovaný se s těmito tvrzeními v rámci předchozího řízení vypořádal. Neobstojí ani stručné žalobní vyjádření o obavách z X.; jde o spekulativní tvrzení, které mohl žalobce uvést již v řízení o své první žádosti, neboť skutková situace se podstatným způsobem nezměnila, navíc žalobce již ve své první žádosti hovořil o obavách ze X. O novou okolnost se tedy nejedná.

23. Na uvedeném nic nemění ani X. Na jednu stranu sice není správná argumentace žalovaného, se kterou tento nový důkaz odmítl z důvodu opožděnosti; žalobce se totiž o X. dozvěděl v prosinci 2020, tedy až v průběhu řízení o kasační stížnosti, která byla dne 13. 1. 2021 odmítnuta. Žalobci tak nelze vytýkat, pokud tuto skutečnost v původním řízení neuplatnil. Nicméně, žalovaný následně v napadeném rozhodnutí dostatečně a srozumitelně vysvětlil, proč doložení X. nemůže představovat relevantní okolnost. Uvedl, že fakticky o žádnou novou skutečnost nejde a tato skutečnost ani nesvědčí o možném pronásledování či hrozbě vážné újmy (ust. § 11 odst. 1 písm. b) s odkazem na ust. § 12 a § 14a zákona o azylu), existence dluhu a snaha věřitelů domoci se uspokojení svých pohledávek nebyla nikdy zpochybňována, úsilí věřitelů vypátrat žalobcův pobyt X. nemůže být považováno za diskriminaci, ale o pokračující legitimní snahu domoci se splacení svých pohledávek, nejde o žádné nové skutečnosti, které by mohly být předmětem dalšího meritorního posouzení podané žádosti. Soud se s takovým posouzením ztotožňuje, pokračující zájem věřitelů o vyhledání žalobce novou okolnost nepředstavuje, nejde ani o okolnost, která by indikovala pronásledování či hrozbu vážné újmy. Tato námitka tak nebyla shledána důvodnou.
24. Soud však shledal důvodnou námitku týkající se obav z pronásledování a vážné újmy kvůli podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí. Soud považuje tuto námitku za přípustnou, i když byla žalobcem vznesena poprvé až v žalobě, tj. nikoli ve správním řízení, neboť situace týkající se žadatelů o mezinárodní ochranu v zahraničí po jejich návratu do domovského státu je součástí informací o zemi původu, přičemž za jejich zjištění je odpovědný žalovaný (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 9. 2. 2021, č.j. 6 Azs 390/2020-25, bod 24).
25. Z Informace MZV ČR ze dne 20. 4. 2021, č.j. 106865-6/2021-LPTP, která je součástí správního spisu, vyplývá, že uzbecké orgány mají velmi přesný přehled o vycestování občanů Uzbekistánu, který se odvozuje od pasových kontrol při opuštění a příjezdu do země, pokud se občan vrací po dlouhodobějším pobytu v zahraničí, aniž by porušil pobytový režim v dané zemi a nepožádal tam o azyl, přímé sankce mu nehrozí, může však být v jednotlivých případech sledován: příslušníci bezpečnostních složek se na něj mohou vyptávat v rodině, kolegů, na pracovišti. Dále je zde uvedeno, že uzbecké státní orgány se snaží sledovat své občany v zahraničí v souvislosti s podáním žádosti o mezinárodní ochranu, zastupitelskému úřadu současně není známo, jak při tom postupují, neúspěšným žadatelům o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti mohou hrozit výsledky Státní bezpečností, nutnost zdůvodnění, proč podali žádost o azyl, hrozí jim diskriminace (např. při hledání zaměstnání) nebo i věznění.
26. Předchozí rozhodnutí o mezinárodní ochraně ze dne 9. 7. 2019 č.j. OAM-1097/ZA-ZA11-VL13-2018 však výše uvedené informace o situaci žadatelů o mezinárodní ochranu neobsahovalo, toto rozhodnutí se zprávám o zemi původu z let 2017 -2019 věnuje na

stranách 9 – 11, avšak dle těchto zpráv dle tehdy platné legislativy nehrozil žádný postih či nebezpečí osobám, které podaly žádost o mezinárodní ochranu v zahraničí, uzbecké orgány pouze výběrově vyslyšaly navracející se osoby, ZÚ Taškent nicméně nedisponoval bližšími informacemi o situaci žadatelů o mezinárodní ochranu. Z toho je zřejmé, že dle zprávy ze dne 20. 4. 2021 je situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu v Uzbekistánu oproti stavu dle rozhodnutí ze dne 9. 7. 2019 zřetelně odlišná.

27. Žalovaný však v napadeném rozhodnutí ze shromážděných zpráv neučinil v podstatě žádná konkrétní zjištění týkající se země původu, pouze stručně shledal, že v Republice Uzbekistán nedošlo od doby, kdy byla meritorně posuzována předchozí žádost žalobce o mezinárodní ochranu, k žádné obecné změně, která by mohla představovat novou skutečnost ve smyslu § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Je tedy zřejmé, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisem (§ 76 odst. 1 písm. b) s.r.s.).
28. Informace MZV ČR ze dne 20. 4. 2021 totiž založila pochybnosti ohledně situace uzbeckých státních příslušníků, kteří v zahraničí podali žádost o mezinárodní ochranu, po jejich návratu, a to z hlediska možné existence azylově-relevantního nebezpečí. Žalovaný tudíž pochybil, pokud opakovanou žádost žalobce posoudil jako nepřipustnou, naopak bylo namístě žádost přezkoumat meritorně a náležitě posoudit situaci v zemi původu a opatřit si k tomu dostatečné podklady.
29. K obdobné situaci se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 29. 6. 2022, č.j. 1 Azs 74/2022-46, kde sice posuzoval zprávu MZV ČR ze dne 19. 5. 2020, nicméně tato zpráva obsahovala stejné údaje týkající se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu, jako výše uvedená zpráva ze dne 20. 4. 2021. NSS zde shledal: „*Ve vztahu k otázce situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu žalovaný vycházel ze skutkové podstaty, která je v rozporu s obsahem správního spisu. Žalovaný si k této otázce obstaral celkově tři zprávy, Informace MZV z listopadu 2017, z března 2019 i citovanou zprávu z 19. 5. 2020. Nejaktuálnější z těchto zpráv přitom odpovídá na stejné otázky, na které se MZV dotazovalo zastupitelského úřadu i ve starších dvou zprávách, a skutečnosti obsažené ve starších dvou zprávách nejaktuálnější tvrzení nevyvrací. Jak správně poukazuje stěžovatel, nejaktuálnější z těchto informací přitom obsahuje tvrzení, že jednotlivým osobám, které se vrací do vlasti po dlouhodobějším pobytu, nehrozí přímé sankce, avšak pouze za předpokladu, že v zahraničí nepožádaly o azyl. Navracející se osoby jsou sledovány, příslušníci bezpečnostních složek se na takové osoby vyptávají v rodině, kolegů, na pracovišti. Dále informace obsahuje tvrzení, že se uzbecké státní orgány snaží sledovat své občany v zahraničí v souvislosti s podáním žádosti o mezinárodní ochranu. Zastupitelskému úřadu současně není známo, jak při tom postupují. Neúspěšným žadatelům pak hrozí výsledky Službou národní bezpečnosti, nutnost zdůvodnění, proč podali žádost o azyl, hrozí jim diskriminace (např. při hledání zaměstnání) nebo i věznění. Přesto žalovaný dospěl k závěru, že stěžovateli nehrozí přímé a bezprostřední nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Pro tento rozpor obsahu spisu a zjištěného skutkového stavu měl městský soud napadené rozhodnutí zrušit.*“
30. V poslední žalobní námitce je žalovanému vytýkáno neprovedení pohovoru v řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu. K tomu soud konstatuje, že v řízení o opakované žádosti je neprovedení pohovoru pravidlem, žalovaný je toliko povinen umožnit sdělit důvody žádosti (§ 23 odst. 2 písm. b) zákona o azylu). Žalovaný takto postupoval, když s žalobcem sepsal poskytnutí údajů k žádosti, a dále žalobci kladl dotazy i během seznámení se s podklady rozhodnutí. K neprovedení pohovoru v řízení o

opakované žádosti se vyjadřoval i Nejvyšší správní soud, který např. v usnesení ze dne 19. 12. 2017 č.j. 7 Azs 330/2017 – 35 uvedl: „*Za situace, kdy byla podána opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany, a o zjištěném stavu věci nebyly důvodné pochybnosti, žalovaný nebyl povinen provádět pohovor [§ 23 odst. 2 písm. b) zákona o azylu]. Stěžovateli přitom v souladu se zákonem bylo umožněno sdělit důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany písemně.*“ Žalobcovo nové tvrzení v řízení o opakované žádosti (X.) nevneslo důvodnou pochybnost ohledně zjištěného skutkového stavu, což již soud konstatoval výše, kvůli této okolnosti tak nebylo nutné provést pohovor v řízení o opakované žádosti o mezinárodní ochranu. Daná námitka však je důvodná v jiném ohledu; jelikož se měl žalovaný zabývat situací uzbeckých státních příslušníků, kteří podali v zahraničí žádost o mezinárodní ochranu (jak je uvedeno výše v bodech 24 -29), měl opakovanou žádost žalobce o mezinárodní ochranu meritorně posoudit a z toho důvodu byl též povinen provést s žalobcem pohovor.

31. V novém řízení tak žalovaný nebude mít možnost žádost žalobce posoudit jako nepřipustnou dle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu a řízení zastavit dle § 25 písm. i) téhož zákona, bude povinen tuto žádost řádně věcně posoudit ve vztahu ke všem případným formám mezinárodní ochrany. Žalovaný v dalším řízení zejména důkladně posoudí, zda s ohledem na aktuální situaci v zemi původu může mít žalobce coby uzbecký státní příslušník, který v zahraničí požádal o mezinárodní ochranu, odůvodněný strach z pronásledování, případně zda mu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy. Žalovaný si opatří aktuální a relevantní zprávy o situaci v Uzbekistánu, a to zvláště týkající se osob navracejících se ze zahraničí a neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu; mezi podklady neopomene zařadit též některé ze zpráv mezinárodních lidskoprávních organizací.
32. Soud tak zrušil napadené rozhodnutí bez nařízení jednání podle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaného v dalším řízení zavazuje (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
33. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalobci náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. října 2022

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně